

Студент 4 курсу
факультету обліку і аудиту ХНЕУ

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СУТНОСТІ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ОБ'ЄКТА РЕВІЗІЇ

Анотація. Теоретично обґрунтовано визначення поняття "основні засоби". Систематизовано погляди вчених-економістів на сутність цього поняття. Розкрито сутність основних засобів на підприємстві.

Аннотация. Теоретически обосновано определение понятия "основные средства". Систематизированы взгляды ученых-экономистов на сущность этого понятия. Раскрыта сущность основных средств на предприятии.

Annotation. The definition of "fixed assets" is theoretically grounded. Views of economists on the nature of the term "fixed assets" are systematized. The essence of fixed assets in the enterprise is revealed.

Ключові слова: основні засоби, ревізія.

Діяльність будь-якого підприємства розпочинається з формування матеріально-технічної бази, а саме "основних засобів", відсутність яких унеможлиблює функціонування та наведення поточної діяльності підприємства. Саме обсяг акумульованих основних засобів дає підставу судити про розмір підприємства, його можливості та перспективи розвитку.

Метою дослідження є уточнення поняття "основні засоби".

Аналіз досліджень і нормативної бази дає підстави стверджувати, що єдності в поглядах щодо тлумачення досліджуваного поняття не досягнуто.

Основними нормативними актами, що регулюють облік основних засобів в Україні є: Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби" та Податковий кодекс України. Підходи до трактування сутності основних засобів в українському законодавстві та за Міжнародними стандартами фінансової звітності (IAS) 16 "Основні засоби" (таблиця).

Таблиця

Визначення терміна "основні засоби" в літературних джерелах

№ п/п	Визначення	Джерело
1	Основні засоби – матеріальні активи, у тому числі запаси корисних копалин наданих у користування ділянок надр (крім вартості землі, незавершених капітальних інвестицій, автомобільних доріг згального користування, бібліотечних і архівних фондів, матеріальних активів, вартість яких не перевищує 2 500 гривень, невиробничних основних засобів і нематеріальних активів), що призначаються платником податку, вартість яких перевищує 2 500 гривень і поступово зменшується у зв'язку з фізичним або моральним зносом та очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких з дати введення в експлуатацію становить понад один рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік)	Податковий кодекс України (розділ III вступив в дію з 01.04.2011) [1]
2	Основні засоби – матеріальні цінності, що призначаються платником податку для використання у господарській діяльності платника податку протягом періоду, який перевищує 365 календарних днів з дати введення в експлуатацію таких матеріальних цінностей, та вартість яких перевищує 1 000 гривень і поступово зменшується у зв'язку з фізичним або моральним зносом	Закон України "Про оподаткування прибутку підприємств" [2]
3	Основні засоби – матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, завдання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік)	П(С)БО 7 "Основні засоби" [3]

© Тищенко Я. В., 2012

4	Основні засоби – матеріальні об'єкти, які:	Міжнародний
---	--	-------------

	а) утримують для використання у виробництві або постачанні товарів чи наданні послуг, для надання в оренду іншим або для адміністративних цілей; б) використовуватимуть, за очікуванням, протягом більше одного звітного періоду	стандарт фінансової звітності (AIS) 16 "Основні засоби" [4]
5	Основні засоби – засоби праці, ціна яких перевищує встановлений підприємством вартісний ценз, і термін експлуатації яких перевищує один рік (чи операційний цикл, якщо він більший за рік) у первісній натуральній формі як засоби праці (машини, обладнання, прибори та інструменти) чи як матеріальні умови праці (будівлі, споруди, інвентар)	Сердюк В. Н. [5, с. 125]

На основі даної таблиці можна зробити висновок, що більшість авторів під "основними засобами" розуміють матеріальні активи підприємства. Деякі автори ототожнюють поняття "основні засоби", визнаючи, що вони є засобами праці, які використовуються у виробництві протягом тривалого часу. На думку автора, основні засоби – це матеріальні активи, що використовуються лише у виробничому процесі, тобто більш ні на що вони впливу не мають. Усі джерела вказують на те, що основні засоби повинні використовуватися тривалий час (а саме більше одного року чи одного операційного циклу).

На сучасному етапі розвитку ринкових відносин законодавчі акти України з фінансового обліку та оподаткування не узгоджуються між собою у термінах. Для усунення розбіжностей необхідно на теоретичному рівні чітко розмежувати "основні засоби" та "основні фонди".

Наук. керівн. Дікань Л. В.

Література: 1. Податковий кодекс України № 2755-VI від 02.12.2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>. 2. Про оподаткування прибутку підприємств : Закон України № 334/94-ВР від 28.12.94 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=334%2F94-%E2%F0>. 3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби", затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 27 квітня 2000 року № 92 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0288-00>. 4. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 "Основні засоби" [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.minfin.gov.ua/document/92427/MCBO_16.pdf. 5. Сердюк В. Н. Бухгалтерский учет : учебн. пособ. / В. Н. Сердюк. – [9-е изд., доп.]. – Донецк : ДонНУ, 2009. – 595 с.